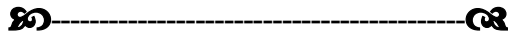

การนำนโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพไปปฏิบัติ สำหรับสโมสรฟุตบอลของประเทศไทย*

THE POLICY OF PROFESSIONAL ATHLETE DEVELOPMENT TO
THE IMPLEMENTATION FOR FOOTBALL CLUBS OF THAILAND

ณัฐพร มุลมัตย์

Natthaporn Moolmart

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

E-mail: bogynatthaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ต้องการศึกษาปัญหาการขาดทุนของสโมสรฟุตบอล สโมสรฟุตบอลซึ่งใช้เงินลงทุนมหาศาล แต่กลับปรากฏว่าสโมสรเกือบทั้งหมดมีผลประกอบการขาดทุน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องการศึกษานโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพไปปฏิบัติสำหรับสโมสรฟุตบอล โดยนำเสนอ นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในต่างประเทศ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีของนโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศโดยนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับนโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในประเทศไทย รวมถึง นโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพของ การกีฬาแห่งประเทศไทย และวิเคราะห์ในประเด็น การพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสโมสรฟุตบอลอาชีพ โดยนำตัวอย่างการพัฒนานักกีฬาอาชีพในต่างประเทศมาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ว่า นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพของการกีฬาแห่งประเทศไทย มีความคล้ายคลึงกับนโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพผ่านทางสโมสรฟุตบอล โดยการบริหารงานของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย โดยมีแผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้สโมสรฟุตบอลมีการพัฒนาในทุกด้าน โดยผลสัมฤทธิ์คือ สโมสรอาชีพที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: นโยบาย; การพัฒนานักกีฬาอาชีพ; สโมสรฟุตบอล

Abstract

This article wanted to study the problem of loss of football clubs. A football club which takes a huge investment, but it turns out that almost all of the clubs are operating at a loss. Therefore, the author would like to study the policy of professional athlete development for football clubs by presenting the policy of professional athlete development abroad and best practice guidelines of the policy of developing professional football players abroad by comparing with the policy of professional athlete development in Thailand, including the policy of developing professional football players of the Sports Authority of Thailand. Moreover, analyze the issue Development of professional football players in Thailand by the Football Association of Thailand. This led to the implementation of the policy to develop professional football clubs by taking examples of professional athlete development abroad as a case study. According to the results of the study, it can be concluded that, the policy of developing professional athletes of the Sports Authority of Thailand is similar to the policy of developing professional football players through football clubs. The administration of the Football Association of Thailand has a 20-year National Football Development Master Plan, 2017 to 2036, to promote and support the development of football clubs in all aspects. By the result, the professional football club can operate and earn profit sustainably.

Keyword: Policy; professional athlete development; football professional club

บทนำ

สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย โดยมีแผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้สโมสรฟุตบอลมีการพัฒนาในทุกด้าน โดยผลสัมฤทธิ์คือ สโมสรอาชีพที่ยั่งยืน มีฐานะด้านการเงินที่มั่นคง, สโมสรอาชีพเป็นแหล่งพัฒนานักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง, สโมสรอาชีพเป็นตัวแทนประเทศสามารถสร้างชื่อเสียงในระดับเอเชีย, สโมสร มีบุคลากรสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล และ สโมสรมีแฟนคลับที่ยั่งยืนและจงรักภักดีต่อสโมสร แต่อย่างไรก็ตาม สโมสรฟุตบอล มีอีกสถานะหนึ่งคือ บริษัท ที่ต้องมีผลประโยชน์การทำกำไร การลงทุนสร้างสโมสรฟุตบอลตั้งแต่ T1 ถึง T4 จำนวน 122 ทีม ใช้เงินลงทุนมากกว่า 5,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งปรากฏว่าสโมสรเกือบทั้งหมดมีผลประโยชน์ขาดทุน (เอ็มไทยสปอร์ต, 2561) จะส่งผลต่อการอยู่รอดของสโมสร ซึ่งถือเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสโมสรและ

นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ ผู้เขียนจึงต้องการศึกษานโยบายการพัฒนาฟุตบอลอาชีพของต่างประเทศ เพื่อทำการเปรียบเทียบถึงปัญหาและการนำนโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพมาใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยผู้เขียนจะนำเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ ความหมายของนักกีฬาอาชีพ นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในต่างประเทศ นโยบายการพัฒนาฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศ นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในประเทศไทย นโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพของการกีฬาแห่งประเทศไทย และการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย บทความนี้จะนำเสนอองค์ความรู้ โดยการนำกรณีศึกษาในต่างประเทศมาทำการเปรียบเทียบ เพื่อเป็นการยืนยันถึงความสำคัญของรัฐ และสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยที่ต้องนำนโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลทุกทีมสามารถมีรายได้ มีกำไร อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการพัฒนาสโมสรฟุตบอลให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ความหมายของนักกีฬาอาชีพ

นักกีฬาอาชีพ หมายถึง นักกีฬาที่หาเลี้ยงชีพโดยการแข่งขันกีฬา หรือรับเงินสำหรับการเล่นในการแข่งขันชิงแชมป์ระดับนานาชาติ รวมถึงการเตรียมตัวสำหรับโอลิมปิก (Laws.Africa. 2022) นักกีฬาอาชีพคือบุคคลที่ได้รับค่าจ้างเพื่อเล่นกีฬา กีฬาดังกล่าวอาจเป็นกีฬาประเภททีม ผู้เล่นจะต้องเข้าถึง รักษา หรือก้าวข้ามระดับสภาพร่างกายที่สมบูรณ์ที่สุดในฤดูกาลการแข่งขัน และนอกฤดูกาลแข่งขัน นักกีฬาอาชีพเล่นกีฬาเพื่อหาเลี้ยงชีพ ต้องมีระเบียบวินัยที่ดี และฝึกฝนอย่างเข้มงวด

นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ

เมื่อทราบถึงความหมาย นักกีฬาอาชีพแล้ว บทความนี้ต้องการจะเจาะจงไปถึงนักกีฬาอาชีพที่ถือว่าได้รับความนิยมในระดับสากล นั่นคือกีฬาฟุตบอล

นักฟุตบอลอาชีพคือ นักกีฬาที่เล่นฟุตบอลเพื่อหาเลี้ยงชีพ พวกเขาได้รับการฝึกฝน ฝึกซ้อมกับทีม และแข่งขันอย่างมืออาชีพ โดยทั่วไปแล้ว นักกีฬาเหล่านี้เล่นให้กับสโมสรหรือทีม จึงสามารถได้รับการจัดอยู่ประเภทนักฟุตบอลอาชีพ

นักฟุตบอลอาชีพมีหน้าที่มิใช่เพียงแค่การลงแข่งขันในสนามเท่านั้น พวกเขายังมีหน้าที่อื่นๆ อีกมากมาย อาทิ ฝึกร่างกายให้สมบูรณ์ เข้าร่วมฝึกซ้อมฟุตบอลตามกำหนด อภิปรายรับฟังกลยุทธ์สำหรับเกมการแข่งขัน เข้าร่วมการแข่งขันแบบอีเวนต์ หรือทัวร์นาเมนต์ ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในการแถลงข่าว (Indeed Editorial Team, 2022) อย่างไรก็ตาม นักกีฬาฟุตบอลอาชีพจะเล่นฟุตบอลเพื่อหาเลี้ยงชีพ โดยทำการแข่งขันทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าทั้งต่อตัวนักกีฬาเอง และสร้างมูลค่าแก่อุตสาหกรรมกีฬาอีกด้วย ทั้งนี้รัฐสามารถสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจากกีฬาอาชีพ แต่รัฐจะมีบทบาทในการส่งเสริมมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับสถานะการณ์ของอุตสาหกรรมกีฬาในประเทศว่าสามารถผลิต รักษาสภาพ

และมีความสามารถทางด้านการบริหารจัดการได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งนโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพย่อมจะแตกต่างกันไปตามบริบทของประเทศนั้นๆ อย่างไรก็ตาม นักกีฬาอาชีพยังประสบปัญหาด้านการประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพ น้อยคนนักจะประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมีรายได้จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยรายได้จากการเล่นกีฬาอาชีพ หรือ สามารถทำธุรกิจหลังจากเลิกเล่นกีฬาอาชีพ

นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในต่างประเทศ

นโยบายด้านกีฬาเป็นโครงสร้างของทิศทางโดยผู้กำหนดนโยบาย นโยบายได้รับการพัฒนาโดยรัฐบาลแห่งชาติและองค์กรด้านกีฬาเพื่อเป็นแนวทางในการกีฬาในทิศทางที่ต้องการ นโยบายนั้นคล้ายกับกลยุทธ์ ในองค์กรภาคเอกชนจะพูดถึงกลยุทธ์ ในองค์กรสาธารณะ เราเรียกว่านโยบาย เกือบทุกองค์กรระดับชาติ ระดับจังหวัด รัฐ และเทศมณฑลจะมีนโยบายที่จะชี้นำทิศทางและกิจกรรม (Byers et al., 2012) ซึ่งนโยบายการพัฒนานักกีฬาของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันบ้างขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละประเทศ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นจะขอยกตัวอย่างนโยบายการพัฒนานักกีฬาของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนี้

หน่วยงานกลาง ในระดับชาติของสหรัฐฯ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายกีฬา หน่วยงานของรัฐบาลกลาง การขาดการมีส่วนร่วมกับนโยบายกีฬา เห็นได้จากการขาดหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านกีฬา การไม่มีเลขาธิการแห่งรัฐ หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลที่รับผิดชอบกลยุทธ์การกีฬาระดับชาติ ไม่มีเงินทุนจากรัฐบาล เพื่อการประสานงานเชิงกลยุทธ์ของกีฬา รัฐบาลมีหน้าที่ในการจัดหาเงินทุนสำหรับการพัฒนานักกีฬาในสหรัฐอเมริกาคือ ประการแรก รัฐบาลมีส่วนร่วมในกีฬาในระดับรัฐบาลกลาง ระดับรัฐ และเมืองเท่านั้น ประการที่สอง รัฐบาลในระดับท้องถิ่น ทุกทั้งสหรัฐฯ มีหน้าที่ลงทุนในโครงการสวนสาธารณะและนันทนาการของเมือง และมีส่วนในการส่งเสริมกีฬาระหว่างโรงเรียน และกีฬาระหว่างวิทยาลัย ตลอดจนการพัฒนาหรือปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเอื้ออำนวยต่อการสร้างทีมกีฬาหรือรักษาทีมกีฬาที่มีอยู่ในเมืองหรือรัฐ (Harris & Jedlicka, 2020)

สรุป ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของรัฐบาลในการกีฬา กล่าวคือ รัฐไม่ได้รวมศูนย์ ไม่มีผลประโยชน์ แต่รัฐบาลมีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างในแง่ของการเอื้ออำนวยสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับท้องถิ่นเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนานักกีฬาในระดับรากหญ้าในสหรัฐอเมริกา

เมื่อเข้าใจถึงขอบเขตของคำว่ากีฬาอาชีพ นักกีฬาอาชีพ นักกีฬาฟุตบอลอาชีพ และนโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพแล้ว จึงสามารถทำความเข้าใจ นโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศ เพื่อท้ายที่สุดแล้วเราจะได้นำหลักการดังกล่าวมาทำความเข้าใจในบริบทในประเทศไทยต่อไป

นโยบายการพัฒนา นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศ

ในบทความนี้ ผู้เขียนจะยกตัวอย่างการพัฒนา นักกีฬาฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศ 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสเปนนิยมอย่าง อังกฤษ ซึ่งมีระบบฟุตบอลอาชีพที่เก่าแก่ที่สุด และประเทศในระบบสังคมนิยม คือ ประเทศจีน

ระบบฟุตบอลอาชีพของอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศเสรีนิยม มีรายการการแข่งขันฟุตบอลที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด และได้รับการวิเคราะห์มากที่สุดในวรรณกรรม แม้ว่าในปี พ.ศ. 2427 สมาคมฟุตบอล (Football Association) จะไม่ประสบความสำเร็จในการต่อต้านระบบฟุตบอลอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยสโมสรฟุตบอลเป็นสมาชิก โดยพยายามที่จะกำหนดความเป็นเจ้าของสโมสรว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่แสวงหาผลกำไร พื้นฐานกฎนี้กำหนดว่าไม่มีสมาชิกคนใดของคณะกรรมการของสโมสรสามารถรับเงินเดือนเป็นกรรมการได้ การจ่ายเงินปันผลถูกจำกัดไว้ที่ร้อยละ 5 ของมูลค่าหน้าบัตรของหุ้น และในกรณีที่สโมสรหยุดดำเนินกิจกรรมทรัพย์สินของสโมสร จะต้องแจกจ่ายให้กับกองทุนกีฬาและสถาบันการกุศล

แม้ว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจจะปรากฏให้เห็นเด่นชัด ในการจัดการสโมสรในอังกฤษ ในศตวรรษต่อมา กฎนี้ก็ประสบความสำเร็จอย่างมากในการปกป้องการจัดการบริหารจัดการสโมสรจากการแสวงหาผลกำไร อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2508 และแรงกดดันจากสโมสรใหญ่ๆ ที่ต้องการให้ได้สัดส่วนรายได้ที่มากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในช่วงทศวรรษ ค.ศ. 1980 ท็อตแนม ฮ็อตสเปอร์ ใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ทางกฎหมายเพื่อนำสโมสรเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ส่งผลให้ทีมสโมสรในพรีเมียร์ลีกอีก 15 สโมสรถูกนำเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้แฟนบอลสามารถมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของสโมสรได้ แต่ที่จริงแล้วรายได้ส่วนใหญ่จะจัดสรรให้กับค่าจ้างและเพื่อสร้างผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ สำหรับรายได้ของสโมสรฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ที่มีรายได้สูงสุดคือ แมนเชสเตอร์ซิตี จำนวน 153.9 ล้านปอนด์ และแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด มีรายได้ 153.5 ล้านปอนด์ (สยามสปอร์ต, 2564)

ความสมดุลของอำนาจระหว่าง สมาคมฟุตบอล รายการการแข่งขัน สโมสร สื่อ และผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ในปี ค.ศ. 1990 ซึ่งเป็นความพยายามในส่วนของฟุตบอลลีกเพื่อควบคุมอำนาจของสโมสรใหญ่ ลีกฟุตบอลเสนอให้ควรวรมกิจการกับสมาคมฟุตบอล ซึ่งในการตอบโต้กับสโมสรใหญ่ เกิดผลกระทบต่อยุทธศาสตร์พรีเมียร์ลีก ซึ่งภายหลังการฟ้องร้อง สโมสรที่เหลือ 72 แห่ง ได้รับการชดเชยเป็นจำนวนเงิน 240 ล้านปอนด์ จะเห็นได้ว่าระบบการบริหารแบบลำดับขั้นนี้ทำให้ระบบเครือข่าย ทำให้เกิดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐบาล สหภาพยุโรป และผู้สนับสนุน

รัฐบาลในสหราชอาณาจักรเคารพหลักการแบบเสรีนิยม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการบริหารจัดการเปิดกว้างและเสรี กิจกรรมการบริหารจัดการสามารถเกิดขึ้นอย่างเสรีโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยภาครัฐ และไม่ควรมีการแทรกแซงจากรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1997 รัฐบาลได้

ทำการแทรกแซง อาทิ ราคาตัว นโยบายการขายสินค้า ตลอดจนมาตรการเรื่องการต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ และการเข้าถึงผู้ชมที่มีความพิการ มากำหนดใช้กับสโมสรเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องแฟน ๆ จากการแสวงประโยชน์ทางการค้าโดยสโมสร

บทบาทของรัฐในการกำกับดูแลฟุตบอลถูกต่อต้านจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การที่รัฐจะเข้ามารักษาสมดุลเพื่อช่วยคานอำนาจระหว่างสโมสร เอเจนต์ และผู้เล่น โดยหวังให้สโมสรไม่สามารถปฏิบัติต่อผู้เล่นเสมือนเป็นสินทรัพย์ถาวรในบัญชีสมดุลของสโมสร

การสามารถคาดเดาผลการแข่งขัน เป็นบ่อนทำลายอย่างร้ายแรงของฟุตบอลอังกฤษ เป็นผลให้ความน่าสนใจในการแข่งขันลดลง ลีกระดับชาติจะสามารถคาดเดาได้มากขึ้นและทำให้รายการแข่งขันมีความน่าดึงดูดใจจะลดน้อยลง รวมไปถึงจำนวนผู้ชมก็ลดลงด้วย

บทสรุปของสหราชอาณาจักรคือ หากไม่มีการลดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ จะส่งผลต่อการอยู่รอดของสโมสรในลีกล่าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ไม่ใช่แค่เพียงปรับสมดุลของสภาพแวดล้อมของรายการการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระบบการผลิตผู้เล่นด้วย

ประเทศในระบบสังคมนิยม คือ ประเทศจีน มีระบบทุนนิยม แต่ยังมีข้อจำกัด โดยที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ การพัฒนาลีกฟุตบอลของจีน ได้รับการพัฒนาในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 ด้วยรูปแบบของทุนนิยมในเศรษฐกิจจีน

ลีกฟุตบอลจีนก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1992 สมาคมฟุตบอลจีน ถือว่ามีได้เป็นองค์กรภาครัฐ (แม้ว่าจะมีการเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งโดยรัฐ) ลีกอาชีพในประเทศจีนแบ่งเป็นสองดิวิชั่น โดย ดิวิชั่นหนึ่งแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ ดิวิชั่น A (15 ทีม) และ ดิวิชั่น B (12 ทีม) แม้ว่าจะไม่มีมีการตกชั้นหรือเลื่อนชั้น แต่ในปี ค.ศ. 2003 ทีมสองอันดับแรกในดิวิชั่น B จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งเพื่อแทนที่ทั้งสองฝ่ายที่อยู่ท้ายตารางของ ดิวิชั่น A

สโมสรต่างๆ ถูกควบคุมโดยแฟรนไชส์ ดังนั้นในทางทฤษฎีแล้ว เจ้าของทีมจึงสามารถย้ายจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของและผู้อุปถัมภ์ (Sponsor) แม้ว่าในทางปฏิบัติแล้วจะมีความมั่นคงในเมืองของทีมนั้นๆ ก็ตาม

สมาคมฟุตบอลจีนซึ่งยังคงเชื่อมโยงกับรัฐบาลผ่านการเป็นสมาชิกของ State Sport General Administration of China ภายใต้คำแนะนำและนโยบายของรัฐและตามกฎหมายและข้อบังคับของ FIFA (FIFA) และ ซีเอฟเอ (CFA) จะจัดระเบียบและกำกับดูแลการพัฒนากีฬาฟุตบอลระดับชาติจากส่วนกลางเพื่อกำหนดเงื่อนไขและพิจารณากิจกรรมทางธุรกิจในการระดมและสะสมทุนเพื่อพัฒนากีฬาฟุตบอล ในปี ค.ศ. 1993 มีการก่อตั้งสโมสรอาชีพ และสโมสรเหล่านี้เคยมีเจ้าของและดำเนินงานโดยหน่วยงานด้านกีฬาของรัฐบาลท้องถิ่น และองค์กรต่างๆ ถูกนำเข้ามาเพื่อช่วยเหลือในด้านการเงินเพื่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ โดยรูปแบบของนักลงทุนจะแตกต่างกันไปในแต่ละสโมสร วิสาหกิจส่วนใหญ่ที่ลงทุนนั้นเป็นองค์กรสาธารณะและ

เป็นบริษัทมหาชน อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบก็ยังพบว่าสโมสรถึง 14 สโมสรจาก 20 สโมสรที่พบว่าขาดดุล ดังนั้นสโมสรจึงอยู่รอดได้ด้วยเงินอุดหนุนจากภาครัฐเท่านั้น

เพื่อแก้ปัญหาการอยู่รอดของสโมสร จึงมีการกำกับควบคุมดูแลโดย ราคาตัวที่สโมสรกำหนดนั้นขึ้นอยู่กับข้อตกลงโดยฝ่ายบริหารท้องถิ่นของรัฐ สโมสร โดยรายการทีวีชั้น A ต้องจ่ายร้อยละ 5 ของรายได้ของค่าตัวให้กับสโมสร และรายการทีวีชั้น B ต้องจ่ายร้อยละ 2.5 ของรายได้ของค่าตัวให้กับสโมสร นอกจากนี้ FIFA ยังเจรจาและควบคุมการขายสิทธิ์ในการแพร่ภาพกระจายเสียงในระดับประเทศ แม้ว่าสิทธิ์ในการออกอากาศในท้องถิ่นจะเป็นของสโมสร และอาจมีการเจรจาในระดับท้องถิ่น

สรุป ตัวอย่างของทั้งสองประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร และ จีน คือตัวอย่างจะแสดงให้เห็นว่า การแทรกแซงของภาครัฐบิดเบือนตลาด แต่การแทรกแซงของรัฐยังคงมีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของสโมสร เมื่อประสบปัญหาทางการเงิน การได้รับการจัดหาเงินทุนจากรัฐบาล และจากนักลงทุนสาธารณะอีกจำนวนหนึ่ง ลีกอาชีพในประเทศจีนบ่งบอกถึง การผสมผสานระหว่างการควบคุมแบบรวมศูนย์แบบดั้งเดิมของรัฐบาล กับระบบเครือข่ายของการกำกับดูแลแบบเสรีนิยมแบบในบริบทของยุโรป

นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพในประเทศไทย

สำหรับในประเทศไทยสถานการณ์ด้านกีฬาอาชีพ พบว่า ฟุตบอลอาชีพ (Thai League) เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงสุดและมีแนวโน้มว่าจะสามารถเป็นกีฬาอาชีพได้อย่างยั่งยืน ส่วนกีฬาอาชีพอื่นๆ ยังอยู่ในช่วงการเริ่มต้นแต่มีแนวโน้มสดใสในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นวอลเลย์บอลอาชีพ กอล์ฟอาชีพ ตะกร้ออาชีพ ฟุตซอลอาชีพ บาสเกตบอลอาชีพ และจักรยานยนต์อาชีพ นอกจากนั้นกีฬาอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เทนนิสอาชีพ สกูเอร์อาชีพ รยยนต์อาชีพ เป็นการจัดแข่งขันเพื่อเป็นรากฐานให้กับนักกีฬาอาชีพรุ่นใหม่ได้แสดงศักยภาพ และเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การแข่งขันกีฬาอาชีพในอนาคต (การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ม.ป.ป.)

นโยบายการพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพของการกีฬาแห่งประเทศไทย

วิสัยทัศน์การพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพของการกีฬาแห่งประเทศไทย คือ ฟุตบอลอาชีพไทยไปสู่ฟุตบอลโลก และมีพันธกิจ 1) นักฟุตบอลและทีมงานผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามมาตรฐานสหพันธ์ ฟุตบอลระหว่างประเทศ : International Federation of association Football (FIFA) หรือสมาพันธ์ฟุตบอล เอเชีย : Asian Football Confederation (AFC) 2) พัฒนาสโมสรและสมาคมฟุตบอลในเชิงธุรกิจ เน้น การกีฬาร่วมกับการตลาดเชิงรุก 3) เสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ฟุตบอลไทยสู่สากล 4) สร้างและพัฒนา

เยาวชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นดาวเด่นในฟุตบอลอาชีพ และ 5) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์

ยุทธศาสตร์ภาครัฐในการพัฒนาฟุตบอลอาชีพของประเทศไทย ระยะปี พ.ศ. 2559-พ.ศ. 2564 ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรอย่างมืออาชีพ การพัฒนาองค์กรในเชิงธุรกิจอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์และชื่อเสียงสู่สากล การเสริมสร้างความร่วมมือกับท้องถิ่น และ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย จะต้องนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปปฏิบัติเพื่อให้กีฬาฟุตบอลอาชีพพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนานักกีฬาฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย

แผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การพัฒนากีฬาฟุตบอลไทยระยะ 20 ปี โดยมีรายละเอียดที่สำคัญในการพัฒนากีฬาฟุตบอลในระยะ 20 ปีดังนี้ กีฬาฟุตบอลไทยเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนไทย กีฬาฟุตบอลไทยเป็นจุดเชื่อมโยงสังคมไทย กีฬาฟุตบอลไทยก้าวไกลสู่เวทีโลกกีฬาฟุตบอลไทยมีความยั่งยืน

แผนการพัฒนากีฬาฟุตบอลไทยในระยะ 20 ปี แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ 1) ยุควางรากฐาน ค.ศ. 2017 ถึง ค.ศ. 2021 2) ยุคการพัฒนา ค.ศ. 2022 ถึง ค.ศ. 2026 3) ยุคก้าวสู่เวทีโลก ค.ศ. 2021 ถึง ค.ศ. 2031 4) ยุครักษาความยั่งยืน ค.ศ. 2032 ถึง ค.ศ. 2036 โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัดถึงความก้าวหน้าของทีมชาติไทย โดยต้องมีผลงานทั้ง 4 ชนิดกีฬาในรายการสำคัญ ได้แก่ 1) ฟุตบอลชาย 2) ฟุตบอลหญิง 3) ฟุตซอล 4) ฟุตบอลชายหาด ทั้งนี้จะต้องพัฒนานักกีฬาฟุตบอล, ผู้ฝึกสอน, ผู้ตัดสิน, บุคลากรด้านเวชศาสตร์, บุคลากรด้านการบริหารจัดการแผนและผู้ชมกีฬาฟุตบอล

การทำให้กีฬาฟุตบอลเป็นวิถีชีวิต หมายถึง ประชากรฟุตบอลกลุ่มต่างๆ มีความผูกพันและมีกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอล โดยในปี ค.ศ. 2032 ถึง ค.ศ. 2036 ซึ่งคือ ยุคของการรักษาความยั่งยืน ทีมฟุตบอลชายต้องอยู่ในอันดับหกของทวีปเอเชีย, ทีมฟุตบอลหญิงต้องอยู่ในฟีฟ่าแรงกิ้ง อันดับสี่ในทวีปเอเชีย, ทีมชาติฟุตบอลชายและหญิงต้องอยู่ในแรงกิ้งอันดับที่สอง และทีมฟุตบอลชายหาดชายและหญิงต้องอยู่ในแรงกิ้งอันดับที่สอง

ยุทธศาสตร์ของการพัฒนากีฬาฟุตบอลแบ่งเป็นสองยุทธศาสตร์คือ 1) การพัฒนาขีดความสามารถและการสร้างกระแสนิยม 2) การบริหารจัดการองค์กร ซึ่งการบริหารจัดการองค์กรเกี่ยวข้องถึงการบริหารจัดการฟุตบอลในประเทศไทยทั้งระบบ โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬากระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข โดยการกำหนดการพัฒนากีฬาฟุตบอลให้เป็นวาระแห่งชาติ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรง อาทิ กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย เพื่อเชื่อมโยงไปสู่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความ

ใกล้ชิดกับประชาชน รวมถึงโรงเรียนที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเยาวชนในการรักการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาคลายเป็นนักกีฬาอาชีพในอนาคต

การพัฒนาขีดความสามารถ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการสร้างกระแสนิยมของฟุตบอลในประเทศไทย โดยการพัฒนาขีดความสามารถจะช่วยสร้างมาตรฐานในการพัฒนานักกีฬาเยาวชนโดยเริ่มจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้เยาวชนมีความสนใจเข้าสู่การเรียนรู้ทักษะการเล่นฟุตบอลที่ถูกต้อง อันเป็นรากฐานในการพัฒนาในอนาคต

การสร้างกระแสนิยม เป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาฟุตบอลไทย เพราะกระแสนิยมสะท้อนถึงความศรัทธาของแฟนฟุตบอลให้สนใจ และสนับสนุน จนเกิดกระแสนิยมเกิดจากการสร้างผลงานในสนามแข่งขัน ซึ่งความนิยมจะต้องไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราวแต่ต้องเกิดเป็นผลงานที่ถาวร ซึ่งหากกระแสนิยมมีความยั่งยืนจะทำให้มวลชนเข้ามาร่วมกับการกีฬาฟุตบอล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความรู้สึกรักในการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างมวลชนกับกีฬาฟุตบอล เพื่อสร้างกระแสนิยมที่ยั่งยืน กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนากีฬาฟุตบอล การสร้างกิจกรรมสมาชิกสัมพันธ์ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่นสโมสรอาชีพและทีมชาติไทย เป็นการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มแฟนคลับและการสร้างแรงบันดาลใจของเยาวชน

สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสโมสรโดยมีเป้าหมาย 1) ทุกชนิดกีฬา (ฟุตบอลชาย ฟุตบอลหญิง ฟุตซอล ฟุตบอลชายหาด) มีสโมสรอาชีพที่ยั่งยืนมีฐานะด้านการเงินที่มั่นคง 2) สโมสรอาชีพเป็นแหล่งพัฒนานักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง 3) สโมสรอาชีพเป็นตัวแทนประเทศสามารถสร้างชื่อเสียงในระดับเอเชีย 4) สโมสรมีบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล 5) สโมสรมีแฟนคลับที่ยั่งยืนและจงรักภักดีต่อสโมสร

องค์ประกอบในการบริหารจัดการสโมสร ได้แก่ 1) Sporting 2) Infrastructure 3) Personal and Administrative 4) Legal 5) Financial 6) Marketing (Club License Criteria) ส่วนหรือองค์ประกอบด้านกีฬาฟุตบอล (Sporting Criteria) ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการพัฒนาผู้เล่น 2) การสนับสนุนด้านการแพทย์ 3) โปรแกรมพัฒนาเยาวชน 4) โปรแกรมด้านการศึกษา 5) โปรแกรมกลาสรูท (Grass Root) 6) ฟุตบอลอาชีพ 7) กิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) โดยมีสถาบันสอนฟุตบอลของสโมสร โปรแกรมการพัฒนาเยาวชน กิจกรรมตอบแทนสังคม และยังมีองค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเช่น มาตรฐานการแข่งขัน และสนามฝึกซ้อม องค์ประกอบด้านบุคลากร ได้แก่ สำนักงานสโมสร และบุคลากรฝ่ายต่างๆรวมถึงองค์ประกอบด้านกฎหมาย องค์ประกอบด้านการเงิน องค์ประกอบด้านการตลาด มาตรฐานบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลหรือคลับไลเซนส์ซิง (Licensing) การบริหารจัดการผู้สนับสนุนในส่วนสโมสรฟุตบอลอาชีพ การบริหารจัดการผู้ฝึกสอน โดยมีงบประมาณพัฒนาผู้

ฝึกสอนมาจากเงินส่วนตัวของผู้เข้าอบรม งบประมาณจากฟีฟ่า (FIFA) และเอเอฟซี (AFC) งบประมาณจากหน่วยงานในประเทศและท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพในการอบรม

ทั้งนี้ ยังมีการจัดการขึ้นทะเบียนนักกีฬา และการอบรมพัฒนานักกีฬา การบริหารค่าตอบแทน และการคุ้มครองนักกีฬา รวมถึงบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาผู้ตัดสิน โดยการขึ้นทะเบียน และการอบรมพัฒนา การบริหารค่าตอบแทน และการคุ้มครอง โดยการสร้างเส้นทางอาชีพให้กับนักกีฬาและผู้ฝึกสอนการพัฒนา นักกีฬาระดับเยาวชนและระดับรากหญ้า จะนำไปสู่การมีนักกีฬาเยาวชนที่มีคุณภาพเพื่อมาเติมเต็มในส่วนของสโมสรอย่างต่อเนื่อง

จากแผนยุทธศาสตร์ 20 ปีของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยดังกล่าว จะสามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านฟุตบอล เพื่อเตรียมบุคลากร และนักกีฬาเพื่อก้าวขึ้นสู่ระดับนานาชาติได้อย่างเข้มแข็ง เมื่อสโมสรมีการได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบจากสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยจะทำให้สโมสรมีผลงานที่ดีและรักษาระดับความนิยมที่มีต่อแฟนฟุตบอลได้ยั่งยืน อันจะส่งผลให้เกิดการสนับสนุนจากทั้งแฟนกีฬาฟุตบอลเองและภาคเอกชน ทำให้สมาคมฟุตบอลสามารถมีรายได้เลี้ยงตัวเอง โดยในช่วงแรกจะได้รับการดูแลทางด้านการพัฒนาต่างๆ รวมถึงการมอบสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นเลิศ เพื่อเป็นการช่วยเหลือสโมสรให้สามารถพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้สมาคมฟุตบอลมีการบริหารแฟนฟุตบอลซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสโมสรฟุตบอลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

สรุป

นโยบายการพัฒนานักกีฬาอาชีพของวงการกีฬาแห่งประเทศไทยถูกนำไปปฏิบัติสำหรับสโมสรฟุตบอล ผ่านการบริหารงานของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย โดยมีแผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้สโมสรฟุตบอลมีการพัฒนาในทุกด้าน โดยผลสัมฤทธิ์คือ สโมสรอาชีพที่ยั่งยืน มีฐานะด้านการเงินที่มั่นคง, สโมสรอาชีพเป็นแหล่งพัฒนานักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง, สโมสรอาชีพเป็นตัวแทนประเทศสามารถสร้างชื่อเสียงในระดับเอเชีย, สโมสร มีบุคลากรสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล และ สโมสรมีแฟนคลับที่ยั่งยืนและจงรักภักดีต่อสโมสร ซึ่งหน่วยงานภาครัฐคือ การกีฬาแห่งประเทศไทย มีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมและประสานงานให้กีฬาอาชีพของประเทศไทยมีมาตรฐาน โดยสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย บริหารจัดการสโมสรฟุตบอลทุกทีมสามารถมีรายได้ มีกำไร อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการพัฒนาสโมสรฟุตบอลให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้

ได้นำเสนอเนื้อหา โดยการใช้วิธีการกรณีศึกษาในต่างประเทศเพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบ และ เพื่อเป็นการยืนยันถึงความสำคัญขององค์การรัฐ ประกอบกับความสำคัญของ

สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยที่ต้องนำนโยบายการพัฒนากีฬาฟุตบอลอาชีพไปปฏิบัติ โดยอาศัยแผนแม่บทพัฒนาฟุตบอลแห่งชาติระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 เพื่อบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลทุกทีมสามารถมีรายได้ มีกำไร อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการพัฒนาสโมสรฟุตบอล อันจะส่งผลไปยังนักกีฬาฟุตบอลอาชีพให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

การกีฬาแห่งประเทศไทย และสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องนำนโยบายการพัฒนากีฬาฟุตบอลอาชีพไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลทุกทีมสามารถมีรายได้ มีกำไร อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการพัฒนาสโมสรฟุตบอลให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป). *แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2564 - 2570)*. สืบค้น 27 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.sat.or.th/wp-content/uploads/2020/09/228_แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย-พ.ศ.-2564-.pdf
- สยามสปอร์ต. (2564). *เผยเงินรางวัลหลังหักภาษีทั้ง 20 ทีมพรีเมียร์ลีก*. สืบค้น 19 มิถุนายน 2565, จาก <https://shorturl.asia/Ni4XI>
- เอ็มไทยสปอร์ต. (2561). *‘เนวิน’ ร่ายยาววิกฤตปัญหาฟุตบอลไทย ‘เติบโตหรือว่าหดตัว?’*. สืบค้น 19 มิถุนายน 2565, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/nWeQo1>
- Abe, S. (2020). *What Is a Professional Athlete?*. Retrieved May 26, 2022, from <https://www.sportsnhobbies.org/what-is-a-professional-athlete.htm>
- Byers, T., et al. (2012). Sport policy. In *Key concepts in sport management*, SAGE Publications Ltd, 154-157.
- Harris, S. & Jedlicka, S. (2020). *The Governance of Sport in the USA*. Contemporary Perspectives Publisher: Routledge
- Indeed Editorial Team. (2022). *How To Become a Professional Soccer Player (Plus Salary)*. Retrieved May 26, 2022, from <https://www.indeed.com/career-advice/finding-a-job/how-to-become-professional-soccer-player>